

Charakteristika okresu Klatovy

Klatovský okres patří mezi příhraniční okresy České republiky. Na severu a západě hraničí s okresy Plzeňského kraje (Plzeň-jih a Domažlice), na východě s okresy Jihočeského kraje (Strakonice a Prachatice) a na jihu tvoří hranici okresu v délce 70 km státní hranice se SRN. **Rozloha** okresu Klatovy (1 945,7 km²) zaujímá 25,4 % z celkové rozlohy kraje a je jeho největším okresem. Celková hustota k 31. 12. 2022 činila 44,6 obyvatel na 1 km² a po tachovském okrese je druhým nejdříve osídleným okresem v Plzeňském kraji.

Na **území** okresu Klatovy leží tři správní obvody obcí s rozšířenou působností (dále SO ORP) Horažďovice, Klatovy a Sušice. Okres zároveň zahrnuje 6 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (dále SO POÚ): Horažďovice (SO ORP Horažďovice), Klatovy, Nýrsko a Plánice (SO ORP Klatovy) a Sušice, Kašperské Hory (SO ORP Sušice). Do okresu Klatovy patří 94 obcí, tj. 18,8 % z celkového počtu obcí v Plzeňském kraji.

Z hlediska **životního prostředí** patří okres k nejlepším v kraji. Jižní polovina území (podhůří Šumavy a Šumava) patří k nejkvalitnějším oblastem České republiky. Na území okresu Klatovy se vyskytuje v porovnání s ostatními okresy nejvíce chráněných území: 1 národní park (Šumava), 1 chráněná krajinná oblast (Šumava) a 55 maloplošných chráněných území, v tom 2 národní přírodní památky (Americká zahrada a Pastviště u Fínů), 2 národní přírodní rezervace (Bílá Strž a Černé a Čertovo jezero), 16 přírodních památek a 35 přírodních rezervací.

V roce 2022 bylo v **zemědělství** obhospodařováno 89 553 ha zemědělské půdy (46,0 % z celkové výměry okresu). Z této výměry připadlo 48 086 ha na ornou půdu (53,7 %). Nezemědělská půda zaujímala 105 012 ha, z toho lesní pozemky 84 474 ha (80,4 %). Lesy se tak rozkládají na 43,4 % plochy okresu. Z obilovin se nejvíce v klatovském okrese pěstuje pšenice a ječmen, za poslední desetiletí se zvýšila osevní plocha řepky. Pěstují se zde také brambory (konzumní i průmyslové). Živočišná výroba je zaměřena na chov skotu, rozšiřují se počty ovcí a koz.

Okres Klatovy disponuje řídkou **železniční sítí**. Na velkém území Šumavy (Hartmanice, Kašperské Hory) neexistuje železniční spojení. Okresem probíhá hlavní železniční trať Plzeň-Klatovy-Železná Ruda, východním okrajem trať Plzeň-České Budějovice a vedlejší trať uvnitř okresu Horažďovice-Klatovy-Domažlice. V Železné Rudě je železniční celní přechod se SRN. Poměrně hustá síť silnic nespĺňuje požadované technické parametry automobilové dopravy. **Silniční a dálniční síť** bez místních komunikací k 1. 1. 2023 měřila 1 135,6 km, z toho silnice I. třídy tvořily 102,2 km, II. třídy 357,6 km a III. třídy 675,8 km.

Okres Klatovy byl k 31. 12. 2022 s počtem **obyvatel** 86 853 druhým nejlidnatějším okresem v Plzeňském kraji, bydlí zde 14,3 % z celkového počtu obyvatel kraje. Počet obyvatel se meziročně navýšil o 2 239. V 15 městech okresu (v Horažďovicích, Hrádku, Janovicích nad Úhlavou, Kašperských Horách, Klatovech, Kolinci, Měčíně, Mochtíně, Nalžovských Horách, Nýrsku, Plánicích, Strážově, Sušici, Švihově a Železné Rudě) žila k 31. 12. 2022 největší část obyvatel okresu, a to 66,4 %. V největším městě okresu v Klatovech bydlelo 22 496 obyvatel, tj. 25,9 % z celkového počtu obyvatel v okrese. Počet obyvatel na Klatovsku postupně klesal, nejvíce jich měl okres v roce 2009 a nejméně v roce 2021. Na poklesu obyvatel se podílela nízká porodnost, která nestačila pokrýt přirozenou měnu obyvatelstva. V roce 2022 se zde živě narodilo 741 dětí, ale zemřelo 1 066 osob. Dalším faktorem, který v minulosti vedl ke snižování počtu obyvatel, se stalo migrační saldo. Od roku 2010 převažoval počet vystěhovalých nad přistěhovalými také z důvodu nedostatku pracovních příležitostí v okrese. Změna nastala od roku 2018, kdy se každoročně do okresu více lidí přistěhovalo, než vystěhovalo. V roce 2022 byl dokonce počet přistěhovalých (3 590) nejvyšší od roku 2008 (1 472). V stejném roce se z okresu vystěhovalo jen 1 026 osob.

Okres Klatovy dosahuje z hlediska věkové struktury nejvyššího průměrného věku ze všech okresů z Plzeňského kraje. **Průměrný věk** obyvatel zde ke konci roku 2022 činil 44,1 let. **Index stáří** dosáhl hodnoty 153,0, což opět představuje nejvyšší hodnotu mezi okresy Plzeňského kraje. Meziročně se zde navýšil počet dětí ve věku 0–14 let o 3,1 %, počet obyvatel v produktivním věku (15–64 let) o 2,7 % a počet obyvatel ve věku 65 let a více o 2,1 %.

Podle **registru ekonomických subjektů** bylo v okrese Klatovy k 31. 12. 2022 evidováno 21 299 ekonomických subjektů, z toho nejvíce tvořily fyzické osoby (79,9 %). Průmyslová výroba je

převážně soustředěna do Klatov, Sušice a Horažďovic. Mezi významné průmyslové podniky a největší zaměstnavatele patří Rodenstock ČR s.r.o. (výroba brýlových obrub, vybavení pro oční optiky), Pfeifer Holz s.r.o. (výroba dřevěných produktů), Intertell s.r.o. (výroba a montáž výrobků z plastů a kovů pro automobilový a galanterní průmysl), Holz Schiller s.r.o. (výroba a montáž dřevěných schodišť), OKULA Nýrsko a.s. (výroba brýlové optiky, plastové díly pro farmacii a potravinářství) a Solodoor a.s. Sušice (výroba interiérových dveří a obložkových zárubní). Dalšími významnými zaměstnavateli okresu jsou také Západočeské konzumní družstvo Sušice, Drůbežářské závody Klatovy a.s., Mlékárna Klatovy s.r.o., Pekárny a cukrárny Klatovy a.s., ale také Klatovská nemocnice a.s.

V období posledních 10 let dosáhla intenzita **bytové výstavby** v okrese nejvyšší hodnoty právě v roce 2022, kdy na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 3,78 dokončených bytů. Nejnižší hodnota intenzity bytové výstavby byla v klatovském okrese zaznamenána ve sledovaném období v roce 2017 (1,03). V roce 2022 byla zahájena v okrese Klatovy výstavba 252 bytů a dokončeno jich bylo 326, přičemž byty dokončené v rodinných domech tvořily 42,3 % (138 bytů).

Podle údajů **úřadu práce** zde bylo k 31. 12. 2022 evidováno 1 836 uchazečů o zaměstnání, z toho 913 žen, 95 absolventů a mladistvých a 279 občanů se zdravotním postižením. Na 1 pracovní místo připadlo 0,8 uchazečů. K 31. 12. 2022 činil podíl nezaměstnaných osob 3,14 % (čtvrtá nejnižší podíl v kraji), oproti roku 2021 se podíl zvýšil o 0,38 procentních bodů. Od roku 2011 zde bylo dosaženo nejvyššího podílu nezaměstnaných osob v roce 2013 (7,27 %) a nejnižšího v roce 2018 (2,37 %).

V roce 2020 zabezpečovaly v okrese Klatovy **zdravotní péči** 3 nemocnice. V okrese bylo zaměstnáno 327 lékařů a na jednoho lékaře připadlo v průměru 264 obyvatel (druhý nejnižší počet obyvatel na jednoho lékaře v kraji). Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti v roce 2022 činilo 6,093 % (třetí nejnižší hodnota v kraji).

Ve školním roce 2022/2023 obsahovala síť **předškolních a školských zařízení** v okrese 42 mateřských škol, 44 základních škol, 2 gymnázia, 5 středních škol vyučujících obory odborného vzdělávání bez nástavbového studia a 3 střední školy s nástavbovým studiem.

Okres Klatovy tvoří jednu rozsáhlou rekreační oblast, velmi atraktivní a stále vyhledávanější. V popředí zájmu stojí oblast Šumavy, ale i její podhůří, dále pak města Sušice a Klatovy. Rekreační u vody umožňuje povodí Otavy, rybníky Hnačov a Valcha.